Oikeustapauskokoelma

JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
MICHAL BOBEK
27 päivänä lokakuuta 2016[1]

Asia C-551/15

Pula Parking d.o.o.
vastaan
Sven Klaus Tederahn

(Ennakkoratkaisupyyntö – Općinski sud u Puli-Pola (Pulan paikallinen tuomioistuin, Kroatia))

Unionin oikeuden ajallinen soveltaminen — Palvelusopimus — Julkisessa omistuksessa olevan yhtiön ja yksityisen välinen sopimus — Acta iure imperii — Asetuksen (EU) N:o 1215/2012 soveltamisala — Notaarin tehtävät ja tuomiovallan käyttöä koskevat tehtävät — Tuomioistuimen käsite

I Johdanto

1. Sven Klaus Tederahn (jäljempänä vastaaja) asuu Saksassa. Vuonna 2010 hän pysäköi autonsa pysäköintialueelle Kroatiassa sijaitsevassa Pulan kaupungissa. Hän ei maksanut pysäköintilipusta. Viisi vuotta myöhemmin julkisessa omistuksessa oleva yhtiö Pula Parking d.o.o. (jäljempänä Pula Parking tai kantaja), joka hallinnoi kyseistä pysäköintialuetta, pyysi kroatialaista julkista notaaria antamaan vastaajaa koskevan täytäntöönpanomääräyksen. Vastaaja riitautti sen. Vakiomuotoisen kansallisen menettelyn mukaisesti asia siirrettiin tämän jälkeen toimivaltaiselle kansalliselle tuomioistuimelle Općinski sud u Puli-Polalle (Pulan paikallinen tuomioistuin, Kroatia), joka on esittänyt käsiteltävän ennakkoratkaisupyynnön.

2. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin hakee varmistusta siihen, kuuluuko asia tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla annetun asetuksen (EU) N:o 1215/2012[2] (jäljempänä myös asetus) soveltamisalaan. Se esittää erityisesti kaksi kysymystä. Ensinnäkin, kuuluuko asia siviili- ja kauppaoikeudellisten asioiden käsitteeseen, kun otetaan huomioon, että kantaja on julkisessa omistuksessa ja suorittaa sille julkisesti annettua tehtävää? Toiseksi, kuuluvatko täytäntöönpanomääräyksiä antavat Kroatian notaarit asetuksen soveltamisalaan, sillä se koskee tuomioistuinten antamia tuomioita?

1 — Alkuperäinen kieli: englanti.

2 — 12.12.2012 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EUVL 2012, L 351, s. 1).

II Asiaa koskevat oikeussäännöt

A *Unionin oikeus*

1. Asetus (EU) N:o 1215/2012

3. Asetuksen johdanto-osan perustelukappaleissa todetaan seuraavaa:

”– –

(10) Tämän asetuksen soveltamisalan olisi katettava kaikki tärkeimmät siviili- ja kauppaoikeudelliset asiat lukuun ottamatta tiettyjä selkeästi määriteltyjä asioita – –

– –

(15) Tuomioistuimen toimivaltaa koskevien sääntöjen ennustettavuuden olisi oltava hyvä, ja niiden olisi perustuttava periaatteeseen, jonka mukaan toimivaltainen tuomioistuin määräytyy pääsääntöisesti vastaajan kotipaikan perusteella. – –

(16) Moitteettoman lainkäytön helpottamiseksi tai tuomioistuimen ja riita-asian läheisen liittymän vuoksi olisi oltava vaihtoehtoisia toimivaltaperusteita vastaajan kotipaikan mukaan määräytyvän toimivaltaperusteen lisäksi. – –”

4. Asetuksen 1 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tätä asetusta sovelletaan siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa, riippumatta siitä, millaisessa tuomioistuimessa niitä käsitellään. Sitä ei erityisesti sovelleta vero- tai tulliasioihin eikä hallinto-oikeudellisiin asioihin eikä valtion vastuuseen teoista ja laiminlyönneistä, jotka on tehty julkista valtaa käytettäessä (acta iure imperii).”

5. Asetuksen 1 artiklan 2 kohdassa asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle jätetään useita aloja, kuten konkurssit, sosiaaliturva, välimiesmenettely, elatusvelvoitteet, perinnöt ja testamentit.

6. Asetuksen 2 artiklassa määritellään muun muassa seuraava käsite:

”a) ’tuomiolla’ [tarkoitetaan] jokaista jäsenvaltion tuomioistuimen ratkaisua riippumatta siitä, kutsutaanko sitä tuomioksi, päätökseksi, täytäntöönpanomääräykseksi vai joksikin muuksi, samoin kuin oikeudenkäyntikuluja koskevaa tuomioistuimen virkamiehen päätöstä.

Jäljempänä olevaa III lukua sovellettaessa ’tuomiolla’ tarkoitetaan myös väliaikaisia toimenpiteitä ja turvaamistoimia, jotka on määrännyt sellainen tuomioistuin, joka on tämän asetuksen nojalla toimivaltainen käsittelemään pääasian. Sillä ei tarkoiteta väliaikaisia toimenpiteitä ja turvaamistoimia, jotka tällainen tuomioistuin on määrännyt varaamatta vastaajalle tilaisuutta vastata asiassa, paitsi jos toimenpiteen sisältävä tuomio annetaan vastaajalle tiedoksi ennen täytäntöönpanoa;”

7. Asetuksen 3 artiklassa täsmennetään seuraavaa:

”Tässä asetuksessa ’tuomioistuimella’ tarkoitetaan myös seuraavia viranomaisia siltä osin kuin ne ovat toimivaltaisia tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvissa asioissa:

a) Unkarissa notaari (közjegyző) maksamismääräyksiä (fizetési meghagyásos eljárás) koskevissa yksinkertaistetuissa menettelyissä;

b) Ruotsissa kruununvoudin virasto (Kronofogdemyndigheten) maksamismääräyksiä (betalningsföreläggande) ja virka-apumenettelyä (handräckning) koskevissa yksinkertaistetuissa menettelyissä.”

8. Asetuksen 4 artikla sisältää yleisen säännön, jonka mukaan toimivalta on sen jäsenvaltion tuomioistuimilla, jossa vastaajalla on kotipaikka.

9. Asetuksen 7 artiklan 1 alakohdan a alakohdassa säädetään, että sopimusta koskevassa asiassa vastaajaa vastaan voidaan nostaa kanne myös sen paikkakunnan tuomioistuimessa, missä kanteen perusteena oleva velvoite on täytetty tai täytettävä. Asetuksen 7 artiklan 1 alakohdan b alakohdassa säädetään, että irtaimen kaupassa kanteen perusteena olevan velvoitteen täytäntöönpanopaikka on se paikkakunta, minne tavarat sopimuksen mukaan toimitettiin tai oli toimitettava. Palvelujen osalta kanteen perusteena olevan velvoitteen täytäntöönpanopaikka on vastaavasti se paikkakunta, missä palvelut sopimuksen mukaan suoritettiin tai oli suoritettava. Asetuksen 7 artiklan 1 alakohdan c alakohdan mukaan kaikissa muissa tapauksissa sovelletaan 7 artiklan 1 alakohdan a alakohdan yleistä sääntöä.

10. Asetuksen 24 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa todetaan, että asiassa, joka koskee kiinteän omaisuuden vuokraamista enintään kuudeksi kuukaudeksi, toimivalta on myös sen jäsenvaltion tuomioistuimilla, jossa kiinteistö sijaitsee.

11. Asetuksen 66 artiklan mukaan asetusta sovelletaan oikeudenkäynteihin, jotka on pantu vireille 10.1.2015 tai sen jälkeen.

B *Kansallinen oikeus*

1. Täytäntöönpanomenettelystä annettu laki

12. Täytäntöönpanomenettelyistä annetun lain (Ovršni zakon)[3] 278 §:n mukaan notaarit päättävät todistusvoimaisiin asiakirjoihin perustuvaa täytäntöönpanomenettelyä koskevista hakemuksista lain säännösten mukaisesti.

13. Täytäntöönpanomenettelyistä annetun lain 279 §:n 1 ja 3 momentin mukaan täytäntöönpanoasioissa alueellisesti toimivaltainen on se notaari, jonka toimipaikka on siinä paikallisessa (alueellisessa) itsehallintoyksikössä, jossa täytäntöönpanomenettelyn vastapuolen kotipaikka tai rekisteröity kotipaikka on. Jos täytäntöönpanoa koskeva hakemus on esitetty notaarille, joka ei ole alueellisesti toimivaltainen, tuomioistuimen on hylättävä hakemus.

14. Ennakkoratkaisupyynnössä todetaan, että täytäntöönpanomenettelyistä annetun lain 282 §:n 3 momentin mukaan notaarin, jonka käsiteltäväksi saatetaan oikea-aikaisesti hänen antamaansa täytäntöönpanomääräystä koskeva tutkittavaksi ottamisen edellytykset täyttävä ja perusteltu vastalause, siirtää asian toimivaltaisen tuomioistuimen käsiteltäväksi. Tuomioistuimen on annettava ratkaisunsa vastalauseesta tämän lain 57 ja 58 §:n mukaisesti.

3 — Narodne novine (virallinen lehti), nrot 112/12, 25/13 ja 93/14.

2. Pysäköintisäännöt

15. Ennakkoratkaisupyynnön mukaan Pulassa tapahtuvaa pysäköintiä säännellään julkisilla pysäköintialueilla tapahtuvan pysäköinnin järjestämisestä ja siitä perittävistä maksuista 16.12.2009 annetulla määräyksellä [4] ja 11.2.2015 annetulla määräyksellä (jäljempänä pysäköintisäännöt). [5]

16. Pysäköintisääntöjen 1 §:n 2 momentissa säädetään, että julkisiin maksullisiin pysäköintialueisiin liittyvästä teknisestä toiminnasta ja järjestelytoiminnasta, maksujen perimisestä, ajoneuvojen pysäköinnin valvonnasta, kunnossapidosta ja siivouksesta sekä maksullisiin julkisiin pysäköintipaikkoihin liittyvistä toiminnoista vastaa Pula Parking -yhtiö. Se on Pulan kaupungin omistama julkinen yhtiö.

17. Pysäköintisäännöissä säädetään edelleen, että pysäköitäessä pysäköintitilojen käyttäjän ja Pula Parkingin välille syntyy sopimus, käyttäjä saa vuorokauden voimassa olevan pysäköintilipun ja hyväksyy sovellettavat yleiset ehdot. Pysäköintitilojen käyttäjän on maksettava pysäköintilippu kahdeksan päivän kuluessa, minkä jälkeen summalle alkaa kertyä lakisääteistä korkoa ja viivästymismaksuja.

III Tosiseikat, asian käsittelyn vaiheet ja ennakkoratkaisukysymykset

18. Vastaaja pysäköi autonsa 8.9.2010 julkiselle pysäköintialueelle Kroatian rannikolla sijaitsevassa Pulan kaupungissa. Poistuessaan hän jätti maksamatta 100 Kroatian kunan (HRK) (noin 13 euron) suuruisen maksun vuorokauden pysäköintilipusta. Hän ei suorittanut maksua myöskään vaaditussa kahdeksan päivän määräajassa ennen kuin summalle alkoi kertyä lakisääteistä korkoa.

19. Kroatia liittyi Euroopan unioniin 1.7.2013.

20. Kantajana oleva Pula Parking, joka on Pulan kaupungin omistama yhtiö ja jonka vastuulle viranomainen on päätöksellään antanut kyseisen pysäköintialueen hallinnoinnin, aloitti 27.2.2015 velan perintämenettelyn. Kyseisenä päivänä kantaja pyysi Pulaan sijoittautunutta julkista notaaria antamaan vastaajaa koskevan täytäntöönpanomääräyksen 100 kunan velasta todistusvoimaisen asiakirjan perusteella. Kyseinen asiakirja oli ote kantajan tilitiedoista, joista ilmeni vastaajan maksettavaksi kuuluva velka.

21. Täytäntöönpanomääräys annettiin 25.3.2015. Vastaaja riitautti sen 21.4.2015, ja asia siirrettiin täytäntöönpanomenettelyistä annetun lain 282 §:n 3 momentin mukaisesti Općinski sud u Puli-Polalle, joka on pyytänyt ennakkoratkaisua. Vastaaja väitti kyseisessä tuomioistuimessa, ettei notaarilla ollut aineellista eikä alueellista toimivaltaa antaa täytäntöönpanomääräystä todistusvoimaisen asiakirjan perusteella muiden jäsenvaltioiden kansalaisia vastaan.

22. Tässä tilanteessa Općinski sud u Puli-Pola päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko nyt käsiteltävässä asiassa sovellettava asetusta (EU) N:o 1215/2012, kun otetaan huomioon asianosaisten oikeussuhteen luonne?

2) Koskeeko asetus – – N:o 1215/2012 myös notaarien toimivaltaa Kroatiassa?”

4 — Službene novine Grada Pule (Pulan kaupungin virallinen lehti nro 21/09).

5 — Službene novine Grada Pule (Pulan kaupungin virallinen lehti nro 03/15).

23. Kirjallisia huomautuksia ovat esittäneet kantaja, vastaaja, Kroatian, Saksan ja Sveitsin hallitukset sekä Euroopan komissio. Saksan ja Sveitsin hallituksia lukuun ottamatta kaikki kirjalliseen käsittelyyn osallistuneet osapuolet esittivät suullisia huomautuksia 14.7.2016 pidetyssä istunnossa.

IV Asian tarkastelu

A *Tutkittavaksi ottaminen*

1. Ennakkoratkaisupyynnön yhdenmukaisuus Kroatian lainsäädännön kanssa

24. Vastaaja väittää, että ennakkoratkaisupyyntö on hylättävä siksi, ettei se täytä Kroatian lainsäädännössä asetettuja vaatimuksia. Vastaaja huomauttaa tältä osin erityisesti, että ennakkoratkaisua on pyydetty kirjeellä eikä tuomioistuimen välipäätöksellä. Vastaaja lisää riitauttaneensa pyynnön kansallisissa tuomioistuimissa.

25. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan unionin tuomioistuimen tehtävänä ei ole tutkia sitä, onko päätös asian saattamisesta sen käsiteltäväksi tehty tuomioistuinten organisaatiota ja oikeudenkäyntimenettelyjä koskevien kansallisen oikeuden sääntöjen mukaisesti. Unionin tuomioistuimen on pysyttäydyttävä siinä päätöksessä, jolla jäsenvaltion tuomioistuin on esittänyt ennakkoratkaisupyynnön, jollei sitä ole kumottu kansallisessa oikeudessa mahdollisesti säädetyssä muutoksenhakumenettelyssä. [6]

26. Edellä mainittu oikeuskäytäntö vahvistaa siis, että ennakkoratkaisupyynnön muotoon liittyvät seikat kuuluvat yksinomaan kansallisten tuomioistuinten tutkittaviksi. Kun tarkastellaan ennakkoratkaisupyynnön mahdollista riitauttamista kansallisella tasolla, unionin tuomioistuimelle ei ole ilmoitettu, että kyseinen ennakkoratkaisupyyntö olisi kumottu. Unionin tuomioistuin ei myöskään ole saanut muodollista ilmoitusta muutoksenhausta. Asia on siis saatettu asianmukaisesti unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi, jollei kansallinen tuomioistuin ilmoita unionin tuomioistuimelle haluavansa peruuttaa pyyntönsä. [7]

27. Tästä syystä edellä esitetyillä vastaajan väitteillä ei voida kyseenalaistaa kansallisen tuomioistuimen pyynnön tutkittavaksi ottamista.

2. Unionin oikeuden ajallinen sovellettavuus

28. Käsiteltävänä oleva sopimusvelvoite syntyi 8.9.2010. Kroatia liittyi Euroopan unioniin vasta 1.7.2013. Asetus N:o 1215/2012 tuli voimaan 10.1.2015. Tällaisessa tilanteessa on pohdittava, voidaanko asetusta soveltaa ajallisesti käsiteltävään asiaan.

29. Kroatian liittymisasiakirjan (jäljempänä liittymisasiakirja) [8] 2 artiklan mukaan unionin oikeudesta tuli 1.7.2013 välittömästi Kroatiaa sitova. [9]

6 — Tuomio 11.7.1996, SFEI ym. (C-39/94, EU:C:1996:285, 24 kohta); ks. myös tuomio 14.1.1982, Reina (C-65/81, EU:C:1982:6, 7 kohta) ja tuomio 11.4.2000, Deliège (C-51/96 ja C-191/97, EU:C:2000:199, 29 kohta).

7 — Tällä tarkoitetaan erityisesti *ennakkoratkaisua pyytäneen* tuomioistuimen päätöstä, ei välttämättä *muutoksenhakutuomioistuimen* päätöstä. Oikeuskäytännön mukaan ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tehtävä päätelmät muutoksenhakutuomioistuimen mahdollisesti sen ennakkoratkaisupyynnöstä tekemästä päätöksestä – ks. tuomio 16.12.2008, Cartesio (C-210/06, EU:C:2008:723, erityisesti 93 ja 97 kohta).

8 — Kroatian tasavallan liittymisehdoista sekä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen mukautuksista tehty asiakirja (EUVL 2012, L 112, s. 21).

9 — Jollei myöhemmästä ajankohdasta määrätty liittymisasiakirjassa tai sen liitteissä. Tässä yhteydessä ei sovelleta tällaisia poikkeuksia.

30. Asetuksen 66 artiklan mukaan asetusta sovelletaan ”oikeudenkäynteihin, jotka on pantu vireille – – 10 päivänä tammikuuta 2015 tai sen jälkeen”.

31. Käsiteltävässä asiassa täytäntöönpanomenettely aloitettiin 27.2.2015. Menettelyä koskeva vastalause esitettiin 21.4.2015.

32. Edellä esitetystä seuraa, että asetukseen sisältyviä tuomioistuinten toimivaltaa ja tuomioiden täytäntöönpanoa koskevia sääntöjä sovellettiin Kroatiassa täysimääräisesti merkityksellisenä ajankohtana eli menettelyä vireille pantaessa riippumatta siitä, katsotaanko kyseisen päivämäärän olevan 27.2.2015 vai 21.4.2015.

33. Merkitystä ei ole sillä, että käsiteltävässä täytäntöönpanomenettelyssä on kyse tosiseikoista, jotka edeltävät Kroatian liittymistä unioniin. Kuten olen selittänyt toisessa yhteydessä, periaate unionin oikeuden välittömästä soveltamisesta olemassa oleviin oikeussuhteisiin sallii näiden oikeussuhteiden tulevan mukauttamisen.[10] Käsiteltävän ennakkoratkaisupyynnön yhteydessä erityistä merkitystä on sillä, että se, että uusia unionin sääntöjä sovelletaan myös joihinkin liittymistä edeltäviin tosiseikkoihin, on luonnollista täytäntöönpanoa ja menettelyä koskevien sääntöjen tapauksessa. On nimittäin tavallista, että maksettavien saatavien täytäntöönpanoon sovelletaan sääntöjä, jotka olivat voimassa täytäntöönpanovaatimuksen esittämishetkellä, eikä alkuperäisen sopimuksen allekirjoittamisen hetkellä voimassa olleita menettelysääntöjä.

34. Tätä päätelmää tukee tuomioistuinten toimivaltaa ja tuomioiden täytäntöönpanoa koskevien unionin sääntöjen ajallisesta soveltamisesta annettu unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö. Esimerkiksi ns. Collin-tapauksessa[11] käsiteltävänä oli tilanne, jossa työsopimus oli allekirjoitettu ja purettu ennen asetusta edeltäneen Brysselin yleissopimuksen voimaantuloa.[12] Menettely pantiin vireille sen voimaantulon jälkeen. Tuomiossa vahvistettiin, että tuomioistuinten toimivaltaa ja tuomioiden täytäntöönpanoa koskevien sääntöjen soveltamisen kannalta ”ainoa välttämätön – – edellytys – – on se, että oikeudenkäynti on pantu vireille [asetuksen voimaantulon jälkeen]”.[13]

35. Vastaaja riitauttaa unionin oikeuden ajallisen sovellettavuuden käsiteltävässä asiassa ja vetoaa unionin tuomioistuimen määräykseen VG Vodoopskrba.[14] Mainitussa asiassa unionin tuomioistuin totesi, ettei se ollut toimivaltainen, vaikkakin siitä syystä, että kansallinen tuomioistuin pyysi tulkintaa unionin oikeudesta, joka liittyi sellaisen sopimuksen aineellisiin määräyksiin, joka oli tehty ja ilmeisesti osittain pantu täytäntöön ennen Kroatian liittymistä Euroopan unioniin. Tämä olisi voinut johtaa siihen, että olisi arvioitu uudelleen menneitä tapahtumia liittymistä edeltävältä ajalta. Käsiteltävä asia liittyy sen sijaan ainoastaan nähtävästi maksettavaksi kuuluvan summan (meneillään olevaan ja luonteeltaan tulevaan) täytäntöönpanoon tilanteessa, jossa täytäntöönpanomenettely pantiin selvästi vireille liittymisen jälkeen.

10 — Ks. ratkaisuehdotukseni Nemec (C-256/15, EU:C:2016:619, 25–44 kohta).

11 — Tuomio 13.11.1979, Sanicentral v. René Collin (C-25/79, EU:C:1979:255, 6 kohta). Asetusta N:o 1215/2012 edeltäneiden tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 22.12.2000 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 44/2001 ja tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta yksityisoikeuden alalla 27.9.1968 tehdyn Brysselin yleissopimuksen (EYVL 1978, L 304, s. 36) aikana kehitettyä oikeuskäytäntöä sovelletaan yhtäläisesti myös asetukseen N:o 1215/2012 silloin, kun merkityksellisten säännösten ja määräysten ”voidaan katsoa vastaavan toisiaan”. Asetuksen N:o 1215/2012 johdanto-osan 34 perustelukappaleessa muistutetaan myös tarpeesta varmistaa näiden asiakirjojen tulkinnan jatkuvuus. Ks. esim. tuomio 11.4.2013, Sapir ym. (C-645/11, EU:C:2013:228, 31 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

12 — Collin-tapaus (C-25/79, EU:C:1979:255) liittyi Brysselin yleissopimukseen, mutta kyseistä oikeuskäytäntöä voidaan soveltaa myös käsiteltävässä asiassa. Brysselin yleissopimuksen 54 artiklassa myös ennakoitiin nimenomaisesti yleissopimuksen soveltamista sen voimaantulon jälkeen vireille pantuihin menettelyihin (ks. edellä alaviite 11). Ks. viimeksi erityisesti asetuksen N:o 1215/2012 ajallisesta soveltamisesta ja uusien jäsenvaltioiden liittymisestä julkisasiamies Kokottin ratkaisuehdotus Kostanjevec (C-185/15, EU:C:2016:397, 24 kohta ja sitä seuraavat kohdat).

13 — Laajemmin tarkasteltuna sama lähestymistapa on omaksuttu myös ennen liittymistä asetettujen (hallinnollisten) velvoitteiden täytäntöönpanoon liittymisen jälkeen – ks. tuomio 14.1.2010, Kyrian (C-233/08, EU:C:2010:11).

14 — Määräys 5.11.2014 (C-254/14, EU:C:2014:2354).

36. Näistä syistä unionin tuomioistuin on nähdäkseni ajallisesti toimivaltainen vastaamaan ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin, jotka koskevat asetuksen N:o 1215/2012 tulkintaa.

3. Toisen kysymyksen hypoteettinen luonne

37. Kansallisen tuomioistuimen esittämä toinen kysymys saattaa olla luonteeltaan hypoteettinen. Tätä seikkaa käsitellään jäljempänä tämän ratkaisuehdotuksen 56–61 kohdassa toisen kysymyksen yleisen tarkastelun yhteydessä.

B *Aineellinen kysymys*

1. Ensimmäinen ennakkoratkaisukysymys

38. Kansallinen tuomioistuin tiedustelee, kuuluuko käsiteltävä asia asetuksen soveltamisalaan. Se viittaa tässä yhteydessä asianosaisten oikeussuhteen luonteeseen. Nähdäkseni kansallinen tuomioistuin pyrkii selvittämään, kuuluuko tapaus siviili- ja kauppaoikeudellisen asian käsitteen piiriin, kun otetaan huomioon se, että kantaja on julkisessa omistuksessa ja suorittaa sille julkisesti annettua tehtävää, ja kyseessä olevan sopimuksen tyyppi.

39. Jäljempänä esitetyistä syistä katson, että näin selvästi on.

40. Siviili- ja kauppaoikeudellisten asioiden käsite on unionin oikeuden itsenäinen käsite.[15] Se ”rajataan pääasiallisesti joko oikeusriidan asianosaisten välisten oikeussuhteiden laadun tai oikeusriidan kohteen perusteella”.[16]

41. Käsiteltävässä asiassa kantaja vuokrasi pysäköintitilan vastaajalle.

42. Vastaaja väittää kirjelmissään, että pääasian asianosaisten välinen sopimus on vuokrasopimus eikä palvelusopimus. Vastaajan mukaan tämä luokittelu lyhentäisi myös sopimukseen perustuvien kanteiden vanhenemisaikaa. Tällä perusteella hän kyseenalaistaa Kroatian notaarien kansalliseen lainsäädäntöön perustuvan toimivallan ja väittää, että vuokrasopimusten alalla toimivalta on Kroatian lainsäädännön mukaan tuomioistuimilla.

43. Näiden väitteiden mahdollisesta perusteltavuudesta riippumatta tämä kysymys kuuluu kansallisen tuomioistuimen ratkaistavaksi. Se ei vaikuta unionin tuomioistuimen käsiteltävänä olevaan kysymykseen eli siihen, kuuluuko sopimus asetuksessa tarkoitetun siviili- ja kauppaoikeudellisten asioiden käsitteen soveltamisalaan.[17]

44. Sekä vuokra- että palvelusopimukset voivat lähtökohtaisesti kuulua siviili- ja kauppaoikeudellisten asioiden käsitteeseen, jonka ”olisi katettava kaikki tärkeimmät siviili- ja kauppaoikeudelliset asiat lukuun ottamatta tiettyjä selkeästi määriteltyjä asioita”.[18] Poikkeuksia olisi tulkittava suppeasti.[19]

15 — Tuomio 15.2.2007, Lechouritou ym. (C-292/05, EU:C:2007:102, 29 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

16 — Tuomio 11.4.2013, Sapir ym. (C-645/11, EU:C:2013:228, 32 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

17 — Se voisi vaikuttaa asetuksen mukaiseen erityiseen toimivaltaperusteeseen (7 artikla liittyy palvelusopimuksiin ja 24 artikla kiinteän omaisuuden vuokraamiseen) muttei jäljempänä esitettyyn tarkasteluun.

18 — Ks. asetuksen johdanto-osan kymmenes perustelukappale.

19 — Ks. esim. tuomio 23.10.2014, flyLAL-Lithuanian Airlines (C-302/13, EU:C:2014:2319, 27 kohta).

45. Kahden yksityisen välillä tehty sopimus pysäköintipaikan tarjoamisesta kuuluisi tavanomaisesti siviili- ja kauppaoikeudellisten asioiden käsitteen piiriin. Tästä on nyt kuitenkin epäilystä, koska kantaja on julkisessa omistuksessa oleva yhtiö, jolle on annettu toimivaltuudet viranomaisen toimella. [20]

46. On siis selvitettävä, jääkö osapuolten välinen järjestely tämän vuoksi asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle.

47. Mielestäni näin ei ole seuraavista syistä.

48. Asetuksen 1 artiklan 1 kohdassa todetaan nimenomaisesti, ettei asetusta sovelleta ”vero- tai tulliasioihin eikä hallinto-oikeudellisiin asioihin eikä valtion vastuuseen teoista ja laiminlyönneistä, jotka on tehty julkista valtaa käytettäessä (acta iure imperii).” Tämä poikkeus on vahvistettu ja sitä on rajattu oikeuskäytännössä, jonka mukaan ”[asetuksen] soveltamisalan ulkopuolelle jäävät vain viranomaisen ja yksityisoikeudellisen henkilön väliset riita-asiat kyseisen viranomaisen käyttäessä julkista valtaa”. [21]

49. Mikään käsiteltävässä asiassa ei viittaa siihen, että pysäköintisopimus olisi acta iure imperii eli julkista valtaa käytettäessä tehty teko. Kantaja toki harjoittaa toimintaa, joka on annettu sen vastuulle viranomaisen toimella. Kyseinen toiminta eli pysäköintialueen vuokralle antaminen on kuitenkin tavanomaista kaupallista toimintaa. Pelkästään se, että valtuudet toiminnan harjoittamiseen on annettu viranomaisen toimella, ei tee siitä automaattisesti acta iure imperii -toimintaa. Mikään asiakirja-aineistossa ei viittaa siihen, että tehtäväänsä suorittaessaan kantaja käyttäisi toimivaltuuksia, jotka ovat yksityisten välisiin suhteisiin sovellettaviin yleisiin säännöksiin verrattuna poikkeuksellisen laajat. [22] Ennakkoratkaisupyynnön mukaan Ustavni sudin (Kroatian perustuslakituomioistuin) antamalla tuomiolla on vahvistettu, etteivät toimivaltuudet ole poikkeuksellisen laajat tämäntyyppisten sopimusten osalta.

50. Lisäksi summa, jonka kantaja pyrkii saamaan vastaajalta, näyttää olevan vastike kantajan tarjoamasta palvelusta. Mikään asiakirja-aineistossa ei viittaa siihen, että se olisi rangaistus tai seuraamus.

51. Tätä päätelmää ei horjuta se, että kantaja on viranomaisen kokonaan omistama yhtiö. Julkinen omistus ei sellaisenaan vastaa tilannetta, jossa kyseinen jäsenvaltio käyttää julkista valtaa. Tämä pätee erityisesti silloin, kun valtion omistama yksikkö menettelee kuten muutkin tietyillä markkinoilla toimivat talouden toimijat. [23]

52. Edellä esitetyistä syistä ehdotan, että unionin tuomioistuin vastaa kansallisen tuomioistuimen ensimmäiseen kysymykseen seuraavasti: asetusta N:o 1215/2012 sovelletaan käsiteltävässä asiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa, jossa sopimus pysäköintialueen käytöstä on tehty yhtäältä yksityishenkilön ja toisaalta viranomaisen omistaman yksikön välillä, jos kyseinen yksikkö ei käytä julkista valtaa.

2. Toinen ennakkoratkaisukysymys

53. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee toisella kysymyksellään, koskeeko asetus myös ”notaarien toimivaltaa Kroatiassa”.

20 — Ks. edellä tämän ratkaisuehdotuksen 15 kohta ja sitä seuraavat kohdat.

21 — Tuomio 1.10.2002, Henkel (C-167/00, EU:C:2002:555, 26 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

22 — Tuomio 1.10.2002, Henkel (C-167/00, EU:C:2002:555, 30 kohta).

23 — Tuomio 23.10.2014, flyLAL-Lithuanian Airlines (C-302/13, EU:C:2014:2319, 37 kohta).

54. Kansallinen tuomioistuin ei ole nimenomaisesti määritellyt niitä asetuksen tiettyjä säännöksiä, joita se tarkoitti kysymystä esittäessään. Kyse on kuitenkin viime kädessä siitä, ovatko täytäntöönpanomääräyksiä antavat Kroatian notaarit asetuksessa tarkoitettuja, tuomioita antavia tuomioistuimia.

55. Jäljempänä esitetyistä syistä katson, etteivät notaarit ole tällaisia tuomioistuimia.

a) Tutkittavaksi ottaminen

56. Ennen asiakysymyksen käsittelyä on tarkasteltava kysymyksen tutkittavaksi ottamista.

57. Vastaaja on käsiteltävässä asiassa riitauttanut notaarin antaman täytäntöönpanomääräyksen. Tästä syystä tuomiovalta siirtyi Kroatian tuomioistuimille. Tekeekö se, että notaarilla ei enää ole toimivaltaa ratkaista riita-asiaa, kansallisen tuomioistuimen toisesta kysymyksestä täysin hypoteettisen, jolloin se on jätettävä tutkimatta?

58. Mielestäni ei.

59. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan olettamana on, että kansallisen tuomioistuimen esittämillä kysymyksillä on merkitystä asian ratkaisun kannalta.[24] Unionin tuomioistuin voi jättää tutkimatta kansallisen tuomioistuimen esittämän pyynnön ainoastaan, jos on ilmeistä, että pyydetyllä unionin oikeuden tulkitsemisella ei ole mitään yhteyttä kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävän asian tosiseikkoihin tai kohteeseen, jos kyseinen ongelma on luonteeltaan hypoteettinen taikka jos unionin tuomioistuimella ei ole tiedossaan niitä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, jotka ovat tarpeen, jotta se voisi antaa hyödyllisen vastauksen sille esitettyihin kysymyksiin.

60. Mielestäni tätä merkityksellisyyttä koskevaa olettamaa ei ole käsiteltävässä asiassa kumottu yksiselitteisesti. On epäselvää, mitä seurauksia unionin tuomioistuimen kieltävällä vastauksella toiseen kysymykseen voisi olla kansallisen menettelyn kannalta. Yhtäältä voi olla, ettei sillä olisi viime kädessä mitään vaikutusta, sillä asia on nykyisin kansallisen tuomioistuimen eikä enää notaarin käsiteltävänä. Toisaalta toiseen kysymykseen annettava – etenkin kieltävä – vastaus voisi myös vaarantaa koko kansallisen menettelyn. Nämä seikat liittyvät kansalliseen lainsäädäntöön. Niiden arvioiminen ei ole unionin tuomioistuimen vaan kansallisen tuomioistuimen tehtävä.

61. Näin ollen ehdotan, että toinen kysymys otetaan tutkittavaksi.

b) Aineellinen kysymys

i) Huomautukset asetuksen N:o 1215/2012 mukauttamisesta Kroatian liittymisen vuoksi

62. Asetuksessa ei määritellä tuomioistuimen käsitettä. Asetuksen 3 artiklassa todetaan kuitenkin, että tuomioistuimen käsite sisältää erityisesti Unkarin notaarit maksamismääräyksiä koskevissa yksinkertaistetuissa menettelyissä ja Ruotsin kruununvoudin viraston maksamismääräyksiä ja virka-apumenettelyä koskevissa yksinkertaistetuissa menettelyissä. Asetukseen ei sisälly vastaavia säännöksiä täytäntöönpanomääräyksiä antavista Kroatian notaareista.

63. Asetus annettiin 12.12.2012 eli joitakin kuukausia ennen Kroatian liittymistä Euroopan unioniin 1.7.2013 mutta liittymisasiakirjan, joka sisältää luettelon johdettuun oikeuteen tehtävistä teknisistä mukautuksista, 24.4.2012 tapahtuneen julkaisemisen jälkeen.[25]

24 — Ks. äskettäin tuomio 11.11.2015, Pujante Rivera (C-422/14, EU:C:2015:743, 20 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

25 — Ks. liittymisasiakirjan liite III.

64. Voidaan katsoa, että asetus on väliinputoaja, sillä se on annettu liian myöhään, jotta sitä olisi voitu mukauttaa teknisesti liittymisprosessin yhteydessä, ja liian aikaisin, jotta Kroatia olisi voinut vaikuttaa sen sisältöön Euroopan unionin jäsenvaltiona.

65. Kroatian hallitus väittää tällä perusteella, ettei sen yksinkertaisesti ollut mahdollista sisällyttää notaareitaan asetuksen 3 artiklaan.

66. Vaikka ymmärrän asetuksen ajankohtaan liittyvät käytännön pulmat, niiden ei mielestäni kuitenkaan pidä vaikuttaa asetuksen soveltamisalan tulkintaan. Oikeusvarmuuden periaate edellyttää, että unionin oikeuden säännöksiä ja määräyksiä tulkitaan niiden sanamuodon mukaisesti. Jos sanamuoto on moniselitteinen, tukea on haettava säännöksen tai määräyksen asiayhteydestä ja tarkoituksesta.

67. Näitä lainsäädännön tulkintaa koskevia yleisiä sääntöjä ei voida kuitenkaan jättää noudattamatta poikkeuksellisissa tilanteissa. Poikkeustilanteet johtavat huonoihin yleisiin sääntöihin. Ajankohtaan liittyviin ongelmiin vetoavan jäsenvaltion väitettyjen aikomusten ei pidä antaa vääristää unionin oikeuden tulkintaa, sillä sen on oltava yhtenäistä kaikissa jäsenvaltioissa.[26]

ii) Ovatko täytäntöönpanomääräyksiä antavat Kroatian notaarit tuomioita antavia tuomioistuimia?

– Tuomioistuimen vakiintuneen määritelmän puuttuminen

68. Asetuksessa tuomiot on määritelty hyvin laajasti. Määritelmä on selvästi erotettu kaikista mahdollisista kansallisista tuomion käsitteen luokitteluista käyttämällä ilmaisua ”riippumatta siitä, [miksi sitä kutsutaan]”.[27] Muissa kielitoisinnoissa käytetään lisäksi yleisempää termiä, joka on lähempänä englanninkielistä laajempaa termiä ”decision” (esimerkiksi ranskaksi ”décision”, saksaksi ”Entscheidung”, hollanniksi ”beslissing” ja tšekin kielellä ”rozhodnutí”). Asetuksessa annetut esimerkit tällaisista ”ratkaisuista” ovat kirjavia: tuomio, päätös, täytäntöönpanomääräys tai oikeudenkäyntikuluja koskeva päätös. Ratkaisuihin kuuluvat siis nimenomaisesti myös täytäntöönpanomääräykset.

69. Ratkaisut ovat kuitenkin asetuksessa tarkoitettuja tuomioita ainoastaan, jos ne antaa tuomioistuin.[28] Tuomioistuimen[29] käsitettä ei ole määritelty asetuksessa.

26 — On muistettava, ettei mikään estä jäsenvaltiota pyrkimästä siihen, että nämä aikomukset vahvistetaan sitovana lainsäädäntönä unionin tavanomaista lainsäädäntömenettelyä noudattaen.

27 — Tuomio 15.11.2012, Gothaer Allgemeine Versicherung ym. (C-456/11, EU:C:2012:719, 26 kohta ja sitä seuraavat kohdat).

28 — Englanninkielinen käsite ”judgment” (kroatian kielellä ”sudska odluka”) viittaa jo itsessään siihen, millaisen elimen on annettava toimi. Käsiteltävässä asiassa ei ole merkitystä asetuksen 2 artiklan a alakohdassa tarkoitetulla toisella vaatimuksella, jonka mukaan tuomion on oltava ”*jäsenvaltion*” tuomioistuimen antama.

29 — Asetuksen englanninkielisessä toisinnossa käytetään synonyymeina termejä ”court” ja ”court or tribunal”. Teen samoin tässä ratkaisuehdotuksessa. Muissa kielitoisinnoissa käytetään yhdenmukaisemmin yhtä ainoaa termiä.

70. *Institutionaalisemmasta* näkökulmasta tuomioistuimen käsitteen luontainen merkitys ei sisällä notaareita, sillä he eivät ole lainkäyttöelimiä [30] eli osa tuomioistuinrakennetta. [31] *Toiminnallisemmasta* näkökulmasta unionin oikeudessakin tunnustetaan oikeusjärjestelmissä olevat ”perustavanlaatuiset erot” notaarin toimen ja tuomiovallan käytön välillä. [32] Vaikka notaarit voivat tietyissä tapauksissa käyttää tuomiovaltaa, se ei ole heidän tyypillinen tehtävänsä ja/tai päätehtävänsä. Edes toiminnallisesta näkökulmasta notaarit eivät siten ole tuomioistuimia ”sanan varsinaisessa [jokapäiväisessä] merkityksessä”. [33]

71. Tuomioistuimen käsitteen luontaiselle merkitykselle annettava painoarvo on käsiteltävässä asiassa kuitenkin todennäköisesti vähäisempi, sillä käsite on käännetty muissa kielitoisinnoissa hyvin eri tavoin. Esimerkiksi kroatiankielisessä toisinnossa käytetään termiä tuomioistuin (sud), ranskankielisessä termiä tuomioistuin (juridiction), espanjankielisessä termiä lainkäyttöelin (órgano jurisdiccional), saksankielisessä termiä tuomioistuin (Gericht), tšekinkielisessä termiä tuomioistuin (soud) ja italiankielisessä termiä lainkäyttöviranomainen (autorità giurisdizionale).

72. Koska näiden käsitteiden luontainen merkitys ei ole täysin yksiselitteinen, tarkastelen jäljempänä asetuksen asiayhteyteen ja tarkoitukseen liittyvää kahta olennaista näkökohtaa ennen asian syvällisempää tutkimista.

73. Ensinnäkin opastusta tarjoaa asetuksen 3 artikla. Unkarin notaarit ja Ruotsin kruunuvoudin virasto on siinä määritelty nimenomaisesti ”tässä asetuksessa – – tarkoitet[uiksi]” tuomioistuimiksi (kun ne antavat tiettyjä toimia).

74. Tämä lähestymistapa on erittäin selvä merkki siitä, ettei lainsäätäjä katsonut Unkarin notaarien ja Ruotsin kruunuvoudin viraston sisältyvän automaattisesti tuomioistuimen käsitteeseen. [34] Muussa tapauksessa niitä ei olisi ollut tarpeen mainita erikseen. Mitä ilmeisimmin 3 artiklassa poiketaan tietyllä tapaa tuomioistuimen käsitteen luontaisesta merkityksestä tai laajennetaan sitä.

75. Kroatian hallituksen väitteistä poiketen 3 artiklaa ei siis nähdäkseni pidä tulkita siten, että siinä ainoastaan selvennetään tiettyjä rajatapauksia. Kuten edellä todettiin, näin on myös siksi, että notaarit (ja täytäntöönpanoviranomaiset) [35] eivät ole tuomioistuimia sanan tavanomaisessa merkityksessä. Jos notaarit lisäksi olisivat tavanomaisesti tuomioistuimia, joita ne eivät ole, olisi epäselvää, miksi tämä seikka olisi todettava nimenomaisesti ja ainoastaan Unkarin notaarien harjoittaman tietyn toiminnan yhteydessä, mutta ei muiden toimintojen ja muiden jäsenvaltioiden notaarien tapauksessa. [36]

76. Näin ollen asetuksen 2 ja 3 artiklan rakenne ja sanamuoto näyttävät tukevan sitä, ettei tuomioistuimen käsite kata notaareita.

30 — Tuomio 2.6.1994, Solo Kleinmotoren (C-414/92, EU:C:1994:221, 17 kohta) ja tuomio 14.10.2004, Mærsk Olie & Gas (C-39/02, EU:C:2004:615, 45 kohta).

31 — Tuomion käsite kattaa tietyt ”tuomioistuimen virkamiehen” antamat toimet. Näiden virkamiesten voidaan siis katsoa kuuluvan tuomioistuimeen (ks. tuomio 2.6.1994, Solo Kleinmotoren, C-414/92, EU:C:1994:221, 16 ja 17 kohta). Käsiteltävässä asiassa täytäntöönpanomääräysten antaminen on kuitenkin delegoitu *ulkopuolelle*, notaareille, eli institutionaalisen tuomioistuinrakenteen ulkopuolelle sen sijaan, että delegointi olisi tehty tuomioistuinrakenteen *sisällä*.

32 — Tuomio 1.10.2015, ERSTE Bank Hungary (C-32/14, EU:C:2015:637, 47 kohta).

33 — Ks. toimivallasta, sovellettavasta laista, päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta ja virallisten asiakirjojen hyväksymisestä ja täytäntöönpanosta perintöasioissa sekä eurooppalaisen perintötodistuksen käyttöönotosta 4.7.2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 650/2012 (EUVL 2012, L 201, s. 107) johdanto-osan 20 perustelukappale.

34 — Lainsäädäntöhistoriaa koskevista asiakirjoista ei selviä syytä 3 artiklan sisällyttämiselle asetukseen.

35 — Näiden katsotaan jo nimityksensä puolestakin kuuluvan täytäntöönpanovallan käyttäjiin eikä tuomiovallan käyttäjiin. Rinnakkaisessa lainsäädännössä niistä käytetään nimitystä hallintoviranomainen (administrative authority) (ks. jäljempänä alaviite 41).

36 — Huomautan myös, ettei Unkarin notaareita ole sisällytetty riitauttamattomia vaatimuksia koskevan eurooppalaisen täytäntöönpanoperusteen käyttöönotosta 21.4.2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 805/2004 (EUVL 2004, L 143, s. 15) vastaavaan 4 artiklan 7 kohtaan. Ks. myös a contrario asetuksen N:o 650/2012 johdanto-osan 20 perustelukappaletta koskeva edellä oleva alaviite 33.

77. Toiseksi kiinnostava on myös rinnakkainen lainsäädäntö, joka koskee toimivaltaa, tunnustamista ja täytäntöönpanoa tietyillä aloilla (ja laajemmin siviiliprosessioikeuden alalla).[37] Näissä välineissä ehdotetaan useita eri lähestymistapoja. Useissa niistä on esitetty nimenomaisia tuomioistuimen määritelmiä, jotka poikkeavat hyvin paljon toisistaan[38] (ja myös käytetyt ja määritellyt termit ovat erilaisia).[39] Toisissa taas ei määritellä itse termiä, vaan niihin on liitetty täsmennyksiä, kuten luettelo erityisistä yksiköistä, joita olisi joka tapauksessa pidettävä tuomioistuimina.[40] Tämä koskee asetusta N:o 1215/2012.[41]

78. Edellä esitetystä käy siis ilmi, että unionin siviiliprosessioikeuden alan yksittäisten tekstien välillä ei juurikaan ole monialaista samankaltaisuutta yhdenmukaisuudesta puhumattakaan. Systeemistä lähestymistapaa noudattamalla ei siis päästä tämän pidemmälle. Tuomioistuimen käsitteen määrittely on selvästi vahvasti yhteydessä lainsäädäntöyhteyteen ja yksittäisen toimenpiteen tarkoitukseen. Joissakin tapauksissa on selvästi haluttu luoda tarkka ja tapauskohtainen määritelmä, kun taas muissa on käytetty yleisempää määrittelemätöntä termiä (jolle on esitetty täsmennyksiä).

79. Tästä syystä on siis pidätyttävä soveltamasta yleisesti sellaisia määritelmiä, jotka vaikuttavat perustuvan tiettyyn asiayhteyteen. Yhden, koko unionin oikeuden kattavan tuomioistuimen käsitteen vahvistaminen on sekin ongelmallista.

80. Kuten erityisesti komissio ja Kroatian hallitus huomauttavat, asetuksen 2 artiklan a alakohdassa käytetty tuomioistuimen käsite kuitenkin vastaa SEUT 267 artiklassa käytettyä käsitettä. Vaikuttaa siltä, että asetuksessa käytetty termi on useimmissa kielitoisinnoissa sama kuin termi, jota on perinteisesti käytetty kuvaamaan yksikköjä, jotka voivat esittää unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyyntöjä.

81. SEUT 267 artiklasta on annettu paljon oikeuskäytäntöä. Kyseisen oikeuskäytännön soveltaminen yleisesti on kuitenkin ongelmallista. Se on varmastikin tietyssä määrin mahdollista,[42] mutta on muistettava, että SEUT 267 artiklassa käytetty määritelmä kehitettiin toisenlaisessa asiayhteydessä ja toiseen tarkoitukseen. SEUT 267 artiklassa noudatettu lähestymistapa tarjoaa kuitenkin hyvän lähtökohdan. Siinä nimittäin rajataan sellaisen elimen ominaispiirteet, jota voidaan kutsua tuomioistuimeksi.

37 — Ks. esim. asetus N:o 805/2004 (eurooppalainen täytäntöönpanoperuste); asetus N:o 650/2012 (perintöasiat); 16.9.1988 tehty Luganon yleissopimus tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla (EUVL 2007, L 339, s. 3); tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevissa asioissa ja asetuksen (EY) N:o 1347/2000 kumoamisesta 27.11.2003 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 2201/2003 (EUVL 2003, L 338, s. 1); eurooppalaisen maksamismääräysmenettelyn käyttöönotosta 12.12.2006 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1896/2006 (EUVL 2006, L 399, s. 1); toimivallasta, sovellettavasta laista, päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta sekä yhteistyöstä elatusvelvoitteita koskevissa asioissa 18.12.2008 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 4/2009 (EUVL 2009, L 7, s. 1); yksityisoikeuden alalla määrättyjen suojelutoimenpiteiden vastavuoroisesta tunnustamisesta 12.6.2013 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 606/2013 (EUVL 2013, L 181, s. 4) ja eurooppalaisesta vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä 11.7.2007 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 861/2007 (EUVL 2007, L 199, s. 1).

38 — Termi ”tuomioistuin” voidaan määritellä esimerkiksi suhteessa asetuksen soveltamisalaan, kuten on tehty asetuksen N:o 2201/2003 2 artiklan 1 kohdassa ja asetuksen N:o 650/2012 3 artiklan 2 kohdassa. Kummassakin niistä jäsenvaltioille on asetettu tiettyjä velvollisuuksia ilmoittaa komissiolle (muista kuin oikeudellisista) viranomaisista, jotka kuuluvat tuomioistuimen määritelmään (asetuksen N:o 650/2012 79 artikla; asetuksen N:o 2201/2003 68 artikla). Toisen lähestymistavan mukaan noudatetaan suoraan jäsenvaltioiden määritelmiä (eli tuomioistuimet ovat kunkin lainkäyttöalueen tuomioistuimiksi nimeämiä viranomaisia). Tämä koskee Luganon yleissopimuksen 62 artiklaa, johon Saksan ja Sveitsin hallitukset ovat nimenomaisesti viitanneet.

39 — Ks. esim. asetuksen N:o 606/2013 3 artiklan 4 kohta, jossa suojelutoimenpiteen määräävän viranomaisen määritellään tarkoittavan ”oikeusviranomaisia” ja tiettyjä muita viranomaisia, joiden toimenpiteet ”voidaan saattaa oikeusviranomaisen uudelleen tarkasteltavaksi ja niillä on samanlainen oikeusvoima ja samanlaiset vaikutukset kuin samaa asiaa koskevalla oikeusviranomaisen päätöksellä”.

40 — Asetuksessa N:o 861/2007 on omaksuttu edellisistä poikkeava lähestymistapa. Siinä ei ole määritelty perustermiä ”tuomioistuin”, mutta sen johdanto-osan perustelukappaleissa todetaan muun muassa, että tuomioistuimessa on oltava henkilö, jolla on kelpoisuus toimia tuomarina, ja että sen on kunnioitettava oikeutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin sekä kontradiktorisen menettelyn periaatetta (johdanto-osan 9 ja 27 perustelukappale).

41 — Kuten ilmenee asetuksen 3 artiklasta. Ks. myös asetus N:o 805/2004. Asetuksessa N:o 4/2009 ei määritellä tuomioistuinta mutta todetaan, että käsite sisältää hallintoviranomaiset, jotka luetellaan liitteessä X (luetteloon on merkitty myös Ruotsin kruunuvoudin virasto).

42 — Ks. tuomio 19.9.2006, Wilson (C-506/04, EU:C:2006:587, 47 ja 48 kohta), jossa SEUT 267 artiklan yhteydessä kehitettyä määritelmää sovellettiin johdetun oikeuden tulkintaan.

– Ehdotettu kaksiosainen määritelmä

82. Kuinka termi ”tuomioistuin” olisi sitten määriteltävä asetuksen N:o 1215/2012 asiayhteydessä? Kuinka kansallisten tuomioistuinten, joita pyydetään tunnustamaan ja panemaan täytäntöön ulkomaisten yksikköjen antamia toimia, olisi määritettävä, ovatko nämä yksiköt tuomioistuimia?

83. Juuri asetuksen N:o 1215/2012 soveltamiseksi ehdotan, että tuomioistuimen käsitteelle annetaan kaksiosainen määritelmä, joka käsittää seuraavat:

— oletusarvoinen *institutionaalinen* määritelmä (joka perustuu pelkkään viittaukseen jäsenvaltioiden jaettuihin tuomioistuinrakenteisiin),

— jota oikaistaan poikkeustapauksissa unionin oikeuden *toiminnallisella* määritelmällä (joka käsittää SEUT 267 artiklan perusteet, joskin suppeasti sovellettuina).

84. Tällainen kaksiosainen lähestymistapa, jota voitaisiin kutsua myös ”varoventtiilillä varustetuksi institutionaaliseksi määritelmäksi”, sopisi nähdäkseni parhaiten asetuksen N:o 1215/2012 erityistarkoitukseen. Yhtäältä sillä taataan useimpien tavanomaisten asioiden nopea käsittely. Toisaalta sen ansiosta myös hankalammat asiat pystytään ratkaisemaan noudattamalla unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöä, vaikkakin hieman sitä mukauttaen.

85. Tuomioistuimen käsitteen oletusarvoisen määritelmän tulisi olla yksinkertainen ja perustua institutionaaliseen lähestymistapaan: tuomioistuin on jäsenvaltion lainkäyttöelin. Se on jäsenvaltion tuomioistuinrakenteeseen kuuluva yksikkö, jollaiseksi se on tunnustettu. [43]

86. Tämä tuomioistuimen määritelmää koskeva institutionaalinen lähestymistapa saa tukea unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä. [44] Siinä ei yleensä edes pohdita, onko kyseessä oleva yksikkö tuomioistuin. Oikeuskäytännön mukaan esimerkiksi Englannin High Court of Justice (ylempi tuomioistuin), [45] Alankomaiden Arondissementsrechtbank (alueellinen tuomioistuin) [46] ja Ranskan Tribunal de Grande Instance (alueellinen tuomioistuin) [47] ovat *luonnollisesti* tuomioistuimia.

87. Mainituissa asioissa on keskusteltu lähinnä noudatettavan menettelyn tyypistä ja siitä, onko tuloksena oleva toimenpide nykyisessä asetuksen 2 artiklan a alakohdassa tarkoitettu tuomio. Tästä voi olla epäselvyyttä esimerkiksi, jos kyseessä on ex parte -menettely tai luonteeltaan väliaikainen menettely. Toisin sanoen toiminnallinen tai menettelyllinen tarkastelu koskee pääasiallisesti *toimen* arviointia, ei toimen antavan *elimen* arviointia.

88. Tärkeintä lienee kuitenkin se, että tuomioistuimen oletusarvoinen institutionaalinen määritelmä on paitsi kyseisen termin luontaisen merkityksen mukainen myös vastaa parhaiten asetuksen tarkoitusta. Sen tarkoituksena on vastavuoroinen tunnustaminen sekä nopea ja ennakoitava lainkäyttö. Tähän tarvitaan yksinkertaisia rakenteita. Tapauskohtaisella tarkastelulla ei selvästikään päästä tähän tarkoitukseen. Lisäksi tarvitaan myös luottamusta. Jos kyseinen yksikkö on selvästi (tai ei selvästikään ole) osa päätöksen tehneen jäsenvaltion oikeuslaitosta, miksi täytäntöönpanovaltio ryhtyisi kyseenalaistamaan tätä seikkaa muuten kuin täysin poikkeuksellisessa tilanteessa? [48]

43 — Vaikka tämä ei liity käsiteltävään asiaan, tällaisen määritelmän ulkopuolelle ei lähtökohtaisesti pitäisi jättää usean jäsenvaltion yhteisiä tuomioistuimia, kuten Benelux-maiden tuomioistuinta (ks. asetuksen johdanto-osan 11 perustelukappale).

44 — Ks. tuomio 2.6.1994, Solo Kleinmotoren (C-414/92, EU:C:1994:221, 17 kohta) ja tuomio 14.10.2004, Mærsk Olie & Gas (C-39/02, EU:C:2004:615, 45 kohta). Kyseisissä tuomioissa on käytetty termiä ”lainkäyttöelin” nähtävästi synonyymina termille ”tuomioistuin”.

45 — Tuomio 2.4.2009, Gambazzi (C-394/07, EU:C:2009:219).

46 — Tuomio 14.10.2004, Mærsk Olie & Gas (C-39/02, EU:C:2004:615).

47 — Tuomio 21.5.1980, Denilauler (C-125/79, EU:C:1980:130).

48 — Tämä ei toki estä kyseessä olevan toimen luokittelemista tuomioksi.

89. Tähän yleiseen tarkoitukseen liittyy eräs toiminnallinen seikka: jos tuomioistuimen käsitteen oletusarvoinen määritelmä asetusta N:o 1215/2012 varten olisi unionin oikeuden itsenäinen käsite, edellyttäisikö unionin tuomioistuin, että kansalliset tuomioistuimet todentavat kaikkien kyseisen määritelmän osatekijöiden täyttymisen jokaisessa yksittäistapauksessa, jossa pyydetään asetuksen mukaista tuomion tunnustamista? Onko jokaisen tietyn jäsenvaltion ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen, jolta tuomion täytäntöönpanoa haetaan, ryhdyttävä tarkastamaan, onko tuomion antanut toisen jäsenvaltion ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin, joka on perustettu lailla pysyväksi, riippumaton ja puolueeton lainkäyttöelin, jonka menettelyt ovat kontradiktorisia?

90. Tähän on selvästikin vastattava kieltävästi. Oletusarvoisesti on siis noudatettava institutionaalista lähestymistapaa: jäsenvaltion tavanomaiseen tuomioistuinrakenteeseen kuuluvia tuomioistuimia on siis yksinkertaisesti pidettävä tuomioistuimina asetuksen N:o 1215/2012 soveltamista varten, eikä yksittäisiä lisätarkastuksia ole tarpeen tehdä. Tämä on jälleen osoitus vastavuoroisesta luottamuksesta: yhden jäsenvaltion tuomioistuimeksi tunnustama elin tunnustetaan sellaiseksi myös muissa jäsenvaltioissa, jollei muuta ole nimenomaisesti ja selvästi osoitettu.

91. Oletusarvoisella institutionaalisella määritelmällä on vielä toinenkin käytännön vaikutus: määritelmä sallii myös kansallisten tuomioistuinten ja erityisesti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinten *sisäiset valtuutukset*. Vaikka elimen nimissä annetun toimenpiteen allekirjoittaa kirjaaja, lakimiesavustaja tai muu tuomioistuimen virkamies, jolla on siihen kansallisen lainsäädännön mukaisesti oikeus yleensä yksinkertaistetuissa tai vähäisiä vaateita koskevissa menettelyissä tai menettelyissä, joissa ei esitetä vastalauseita, tämä ei estä luokittelemasta kyseistä elintä tuomioistuimeksi. Toimenpiteestä päättävän tai sen allekirjoittavan tahon henkilöllisyydellä voi olla sen sijaan merkitystä sen selvittämisessä, onko toimenpide tuomio, mutta tämä on eri seikka.

92. Vastaavasti, kun jäsenvaltio päättää tehdä jopa tuomiovallan osalta *ulkoisen* delegoinnin eli siirtää sitä tuomioistuinjärjestelmän ulkopuolelle, kyseistä tuomiovallan saanutta yksikköä ei voida pitää oletusarvoisesti tuomioistuimena pelkästään tämän delegoinnin vuoksi.

93. Tämän eron huomiotta jättäminen olisi mielestäni ristiriidassa tuomioistuimen käsitteen luontaisen merkityksen sekä asetuksen 2 ja 3 artiklan rakenteen kanssa. Sillä olisi myös erittäin epätoivottuja ja epäkäytännöllisiä vaikutuksia.

94. Vaikka oletusarvoiset säännöt ovat useimmissa tapauksissa käytännössä paras ratkaisu,[49] poikkeuksiakin on. Aina voi ilmetä odottamattomia ja epätavallisia tilanteita. Lisäksi on niin, että jos otettaisiin käyttöön täysin kansallinen institutionaalinen tuomioistuimen määritelmä, se määräytyisi joka tapauksessa viime kädessä täysin jäsenvaltioiden ja niiden tuomioistuinrakenteestaan tekemien päätösten mukaisesti. Tällöin käsite ei enää olisi unionin käsite.[50] Tähän tarkoitukseen sopivaa ei myöskään ole luoda tuomioistuinta koskevaa täysin itsenäistä ja erillistä unionin oikeuden käsitettä. Siihen liittyisi myös useita käytännön vaikeuksia edellä esitetyistä syistä. Määritelmällä on siis oltava sekä kansallisen että unionin oikeuden ulottuvuus, jotka vastaavat tässä ehdotetun lähestymistavan kahta erillistä osaa.

95. Ehdotetun lähestymistavan jälkimmäisestä osasta mieleeni tulee (ainakin) kaksi tilannetta, jossa oletusarvoinen institutionaalinen määritelmä voisi *poikkeuksellisesti* olla epäsopiva ja jossa olisi arvioitava muulla perusteella sitä, onko elin tuomioistuin.

49 — Tätä seikkaa tukee se, että Brysselin yleissopimuksen tultua voimaan yli 40 vuotta sitten unionin tuomioistuin ei ole kertaakaan käsitellyt tuomioistuimen käsitteen tarkkaa merkitystä tässä yhteydessä.

50 — Osoituksena siitä, ettei tämä todellakaan ollut tarkoituksena asetuksessa N:o 1215/2012, on se, että asetusta koskevaan komission ehdotukseen oli sisällytetty säännös, jonka mukaan tuomioistuimella tarkoitetaan ”mitä tahansa viranomaisia, jotka jäsenvaltio on nimennyt” (ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla, KOM(2010) 748 lopullinen – COD 2010/0383, 2 artiklan c alakohta). Tätä määritelmää ei kuitenkaan hyväksytty.

96. Ensinnäkin päätöksentekovaltuudet asetuksen aineelliseen soveltamisalaan lähtökohtaisesti kuuluvissa siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa voidaan siirtää *sisäisesti* jäsenvaltion tuomioistuinjärjestelmässä tavalla, joka herättää muissa jäsenvaltioissa vakavia ja ilmeisiä kysymyksiä delegoinnin perustuslainmukaisuudesta. Tässä luokassa on kaksi mahdollista skenaariota: jäsenvaltio pyrkii nimeämään tuomioistuinjärjestelmässään yleisiksi tuomioistuimiksi elimiä ja/tai yksityisiä, joita ei niiden muodollisesta luokittelusta huolimatta voitaisi hyväksyä sellaisiksi muissa jäsenvaltioissa.[51] Vaihtoehtoisesti ja jälleen erittäin poikkeuksellisissa tilanteissa on mahdollista, että jäsenvaltion yleisissä tuomioistuimissa ilmenee häiriöitä, jotka vaikeuttavat automaattista vastavuoroista tunnustamista.[52] Kummassakin skenaariossa tilanne pitäisi voida oikaista arvioimalla kyseisiä elimiä unionin oikeuden itsenäisen määritelmän perusteella.

97. Toiseksi toiminto, jota voidaan pitää tuomiovallan käyttönä, on delegoitu *ulkopuoliselle* elimelle, joka ei ensi näkemältä kuulu jäsenvaltion tuomioistuinjärjestelmään. Tällainen skenaario on oletettavasti edellistä huomattavasti todennäköisempi. Näin on nähtävästi tapahtunut myös käsiteltävässä asiassa. Tässäkin tilanteessa olisi voitava soveltaa täysin unionin oikeuteen perustuvaa monisävyisempää tuomioistuimen määritelmää.

98. Millainen tämän määritelmän olisi oltava? Edellä esitetyistä syistä mielestäni ei ole asianmukaista soveltaa yleispäteviä määritelmiä, jotka on kehitetty johdetun oikeuden muiden välineiden erilaisessa asiayhteydessä.

99. Kuten edellä todettiin (tämän ratkaisuehdotuksen 80 kohta), asetuksessa N:o 1215/2012 käytetään kuitenkin samaa terminologiaa kuin SEUT 267 artiklassa.

100. Normatiivisista ja käytännön syistä pyörää ei ole järkevää keksiä uudelleen, eli ei ole tarpeen luoda täysin uusia määritelmiä. Normatiiviselta kannalta katsottuna lainsäädännön johdonmukaisuus on merkittävä osa ennustettavuutta ja lainmukaisuutta. Kuten edellä 77 ja 78 kohdassa todetaan, määritelmissä on tällä alalla jo paljon vaihtelua. Tästä syystä on suotavampaa pyrkiä vähitellen lähentämään yksittäisiä välineitä toisiinsa sen sijaan, että keksitään tyhjästä täysin uusi määritelmä. SEUT 267 artiklassa on käytännöllisesti katsoen jo melko hyvin määritelty sellaisen lainkäyttöelimen ominaispiirteet, jota voidaan kutsua tuomioistuimeksi.

101. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että käsiteltävän kaltaisessa asiassa, jossa tietyn elimen oletusarvoinen institutionaalinen luokittelu on kyseenalaistettu, luokittelua voidaan arvioida uudelleen niiden ominaispiirteiden perusteella, joiden avulla tuomioistuin on määritelty SEUT 267 artiklaa koskevassa unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä. Tämä tapahtuu selvittämällä, onko kyseisellä kansallisella elimellä kaikki mainitussa määritelmässä luetellut yksittäiset ominaispiirteet, joita ovat kyseisen elimen lakisääteisyys, pysyvyys, tuomiovallan pakottavuus, menettelyn kontradiktorisuus, toimiminen oikeussääntöjen soveltajana ja riippumattomuus.[53]

102. Vaikka pyörää ei siis tarvitse keksiä kokonaan uudelleen, sen käyttötapaa voidaan kuitenkin muuttaa tai mukauttaa. Käsiteltävässä asiassa mukauttaminen ei liity siihen, *mitä* perusteita pitäisi käyttää, vaan siihen, *miten* niitä pitäisi käyttää asetuksen N:o 1215/2012 erityisessä asiayhteydessä.

51 — Tässä yhteydessä voitaisiin esittää useitakin täysin järjettömiä esimerkkejä. Tärkeintä lienee kuitenkin korostaa unionin oikeuden itsenäisen käsitteen merkitystä tällaisissa tilanteissa, mikä ei välttämättä ole ensisijaisesti unionin edun mukaista vaan ennen kaikkea muiden jäsenvaltioiden edun mukaista.

52 — Ks. laajemmin tarkasteltuna tuomio 5.4.2016, Aranyosi ja Căldăraru (C-404/15 ja C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, 98 kohta ja sitä seuraavat kohdat).

53 — Ks. esim. tuomio 17.9.1997, Dorsch Consult (C-54/96, EU:C:1997:413, 23 kohta), joka pysytettiin vastikään tuomiolla 24.5.2016, MT Højgaard ja Züblin (C-396/14, EU:C:2016:347, 23 kohta).

103. Ehdotan tässä mukauttamista, jossa otetaan huomioon yhtäältä ennakkoratkaisumenettelyn ja toisaalta asetuksen eri tavoitteet. Ensimmäisellä edistetään tuomioistuinten välistä vuoropuhelua ja unionin oikeuden yhtenäisyyttä. Toinen on tuomioiden vastavuoroisen tunnustamisen ja vapaan liikkuvuuden väline, johon liittyvät implisiittisesti nopeuden, yksinkertaisuuden ja ennakoitavuuden tavoitteet[54] mutta joka perustuu oikeussuojan asianmukaisesta tasosta vallitsevaan keskinäiseen luottamukseen.

104. Tämän tavoitteiden eron on tosiaan heijastuttava myös siihen erilaiseen tapaan, jolla näitä samoja perusteita sovelletaan. Ennakkoratkaisupyyntöjen tutkittavaksi ottamisen yhteydessä käytäntöä voitaisiin kutsua jossain määrin sallivaksi toimintatavaksi, jonka mukaan ratkaisu otetaan tutkittavaksi, jos oikeasta tulkinnasta on epäilystä. Menettelyn joustavuudesta aiemmin esitetyissä kaunokirjallisemmissa kuvauksissa on annettu ymmärtää, että tutkittavaksi voitaisiin ottaa jopa ennakkoratkaisupyyntö, jonka on esittänyt Baratarian saaren käskynhaltijana toimiva Sancho Panza.[55]

105. Kun kuitenkin otetaan huomioon asetuksen hyvin erilainen asiayhteys ja tarkoitus, samaa perustetta on mielestäni sovellettava *suppeasti*. Keskinäinen luottamus edellyttää nimittäin selkeyttä ja varmuutta siitä, että rajatapauksissa toimet, jotka jäsenvaltion elintä pyydetään panemaan täytäntöön, tarjoavat riittävät riippumattomuutta, puolueettomuutta, kontradiktorista menettelyä ja puolustautumisoikeuksien yleistä kunnioittamista koskevat takeet. Edellä (101 kohdassa) lueteltujen tekijöiden ei siis pitäisi katsoa olevan vapaaehtoisia tai vain jossain määrin tärkeitä yleisessä arvioinnissa. Ehdotan sen sijaan, että niitä pidetään tarkastusluettelona.

106. Kun tarkastellaan asetuksen N:o 1215/2012 erityistä asiayhteyttä, lähestymistavan toisen osan muodostava kansallisen elimen luonteen toiminnallinen arviointi on toisin sanoen suoritettava *tiukasti*: kaikkien perusteiden on täytyttävä, eikä kompensointi tai kokonaisuuden arviointi ole mahdollista.[56]

107. Lyhyesti sanottuna, ja edellä mainittuun Don Quijote -vertauskuvaan viitaten, SEUT 267 artiklassa tarkoitettua tuomioistuimen määritelmää voidaan laajentaa ja Sancho Panzan Baratarian saaren käskynhaltijan ominaisuudessa esittämä kysymys voidaan ottaa tutkittavaksi. Ennakkoratkaisukysymyksiin vastaamiseen olisi loppujen lopuksi yleensä suhtauduttava myönteisesti lainsäädännön yhtenäisyyden ja selkeyden edistämiseksi. Täysin toinen asia onkin sitten sellaisten tuomioiden täytäntöönpano, joita käskynhaltija Sancho Panza on langettanut muiden saarten asukkaille.

– Soveltaminen käsiteltävään asiaan

108. Ennakkoratkaisupyynnön ja unionin tuomioistuimelle toimitettujen huomautusten perusteella käsiteltävässä asiassa näyttää siltä, etteivät Kroatian notaarit täytä oletusarvoista institutionaalista tuomioistuimen määritelmää.

109. Voidaanko heidät kuitenkin luokitella tuomioistuimiksi ehdotetun lähestymistavan toisen vaiheen perusteella eli ”SEUT 267 artiklan tarkastusluettelon” mukaisesti?

110. Useat näistä perusteista todennäköisesti täyttyvät käsiteltävässä asiassa, kuten etenkin Kroatian hallitus esittää. Tästä päättää kuitenkin viime kädessä kansallinen tuomioistuin.

54 — Tuomio 15.11.2012, Gothaer Allgemeine Versicherung ym. (C-456/11, EU:C:2012:719, 26 kohta).

55 — Ks. julkisasiamies Ruiz-Jarabo Colomerin ratkaisuehdotus De Coster (C-17/00, EU:C:2001:366, 14 kohta).

56 — Rajatapauksissa kansalliset tuomioistuimet toki voivat kuulla (ja joissakin tapauksissa niiden on kuultava) unionin tuomioistuinta SEUT 267 artiklan mukaisesti.

111. Kuten komissio huomautti ja mitä tarkasteltiin tarkemmin istunnossa, ennakkoratkaisupyynnössä kuvatusta Kroatian notaarimenettelystä saa kuitenkin vahvasti sen käsityksen, ettei se ole kontradiktorinen menettely. Tilanne vaikuttaa olevan lähtökohtaisesti tämä, sillä täytäntöönpanomenettelystä annetun lain 282 §:n 3 momentin nojalla tuomiovalta varsinaisissa riita-asioissa on siirrettävä tuomioistuimelle.

112. Tapauksissa, joissa sovelletaan SEUT 267 artiklan mukaista tuomioistuimen määritelmää, menettelyn kontradiktorinen luonne ei ole välttämätön edellytys. Edellä esitetyistä syistä sitä on kuitenkin pidettävä mielestäni välttämättömänä edellytyksenä määriteltäessä asetuksessa tarkoitettua tuomioistuinta.

113. Vaikka menettelystä voi (helpostikin) *tulla* kontradiktorinen siten, että asia siirretään toisen elimen käsiteltäväksi, pelkästään tämän perusteella ei mielestäni vielä voida luokitella asian siirtävää elintä asetuksessa tarkoitetuksi tuomioistuimeksi. Syy tähän on yksinkertainen: oikeudellisen menettelyn varsinainen kontradiktorinen osuus tapahtuu tuomioistuimessa, ei notaarin menettelyssä.

iii) Toista kysymystä koskeva päätelmä

114. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että unionin tuomioistuin vastaa ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen toiseen kysymykseen seuraavasti: ollakseen asetuksessa N:o 1215/2012 tarkoitettu tuomioistuin yksikön on oltava jäsenvaltion tuomioistuinjärjestelmään kuuluva lainkäyttöelin. Jos tästä on epäilystä, tällainen yksikkö voi kuitenkin kuulua tuomioistuimen käsitteen piiriin, jos se täyttää seuraavat perusteet: i) se on lakisääteinen ja ii) pysyvä, iii) sen tuomiovalta on pakottava, iv) sen menettely on kontradiktorinen, v) se toimii oikeussääntöjen soveltajana ja vi) se on riippumaton.

V Ratkaisuehdotus

115. Ehdotan, että unionin tuomioistuin vastaa Općinski sud u Puli-Polan sille esittämiin ennakkoratkaisukysymyksiin seuraavasti:

Ensimmäinen kysymys

Tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 12.12.2012 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1215/2012 sovelletaan käsiteltävässä asiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa, jossa sopimus pysäköintialueen käytöstä on tehty yhtäältä yksityishenkilön ja toisaalta viranomaisen omistaman yksikön välillä, jos viimeksi mainittu ei käytä julkista valtaa.

Toinen kysymys

Ollakseen asetuksessa N:o 1215/2012 tarkoitettu tuomioistuin yksikön on oltava jäsenvaltion tuomioistuinjärjestelmään kuuluva lainkäyttöelin. Jos tästä on epäilystä, tällainen yksikkö voi kuitenkin kuulua tuomioistuimen käsitteen piiriin, jos se täyttää seuraavat perusteet: i) se on lakisääteinen ja ii) pysyvä, iii) sen tuomiovalta pakottava, iv) sen menettely on kontradiktorinen, v) se toimii oikeussääntöjen soveltajana ja vi) se on riippumaton.